

NEWSLETTER NO 57.
Udruge korporativnih pravnika

ŠTO SE DEŠAVALO TIJEKOM OŽUJKA I TRAVNJA 2016.

1. Osnovana Zajednica pravnika članica HGK
2. Skupština Europske udruge korporativnih pravnika, Vilnius
3. Što sam, tamo gdje sam?
4. Novi trendovi u rješavanju potrošačkih sporova
5. Zaštita intelektualnog vlasništva – okrugli stol

1. Osnovana Zajednica pravnika članica HGK

Temeljem Odluke Upravnog odbora Hrvatske gospodarske komore od 23.3.2016. i održane osnivačke skupštine 20.04.2016. u Vijećnici Hrvatske gospodarske komore, Zagreb, Rooseveltov trg 2 osnovana je Zajednica pravnika članica Hrvatske gospodarske komore (u daljnjem tekstu: Zajednica).

Sjednici osnivačke skupštine bili su nazočni pravnici iz trgovačkih društava značajnih za gospodarstvo Republike Hrvatske.

Zajednica je na navedenoj osnivačkoj skupštini usvojila Poslovnik o radu, prema kojem je za predsjednika Zajednice izabrana Marina Kralj Miliša, član Uprave KONČAR – ELEKTROINDUSTRIJA, d.d., a za zamjenika predsjednika Zajednice Mirjana Vučić, direktor Sektora za internu reviziju HEP d.d. te za tajnika imenovana Andreja Čavlina, tajnik Stalnog arbitražnog sudišta HGK. Zajednica je usvojila i Program rada.

Zajednica je oblik strukovnog povezivanja i organiziranja pravnika zaposlenih u članicama Hrvatske

gospodarske komore i članica Hrvatske gospodarske komore radi promicanja interesa pravne struke i zaštite profesionalnog položaja pravnika koji rade u trgovačkim društvima, djelovanja na zakonodavnom području, zastupanja zajedničkih interesa, razmjena informacija, stručnog obrazovanja i sl.

Osim, što je oblik pravničkog strukovnog povezivanja na području trgovačkih društava, ona je od posebne važnosti i iz razloga, jer je prvi put u hrvatskoj pravnoj povijesti pravnicima zaposlenim u trgovačkim društvima dana mogućnost djelovanja kroz komorsko ustrojstvo.

U Programu rada Zajednice osobito je pozornost dana aktivnosti vezanim uz trgovačka društva i pravnike zaposlene u trgovačkim društvima, ostvarivanju preduvjeta za donošenje Etičkog kodeksa Zajednice, suradnji s fakultetima, komorama i drugim asocijacijama, poticanju izvrsnosti članstva, te kreiranje djelovanja Zajednice kao stvaranju centra izvrsnosti, aktivnostima vezanim uz ostvarenje uvjeta za priznavanje reguliranje profesije pravnicima zaposlenim u trgovačkim društvima – članicama HGK te učlanjenje članova Zajednice u međunarodne organizacije.

Informacije o radu Zajednice bit će dostupne na internetskoj stranici na adresi <http://www.hgk.hr/category/zajednice/zajednica-pravnika-clanica-hgk>

Pripremila: Andreja Čavlina, dipl.iur., Stalno arbitražno sudište HGK

2. Skupština Europske udruge korporativnih pravnika, Vilnius

Skupština Europske udruge korporativnih pravnika (ECLA) održana je u Vilniusu dana 22. travnja 2016. godine. ECLA je krovna udruga koja okuplja 19 udruga korporativnih pravnika u državama EU. Na Skupštini su kao predstavnice naše Udruge prisustvovala Ana Zbiljski i Ivana Gabrić. Na Skupštini su bili prisutni predstavnici petnaestak europskih država.

Na Skupštini se raspravljalo o radu ECLA-e u proteklih godinu dana, prilikom čega se osobito raspravljalo o modelima djelovanja kroz koje ECLA može postati vidljivija u europskoj javnosti, posebno kroz sudjelovanje u različitim projektima Europske komisije koji se bave temama od interesa za ECLA-u i korporativne pravnike, kao i drugim projektima kroz koje bi korporativni pravnici mogli dati svoj doprinos pro bono djelovanjem.

Raspravljalo se i o sudjelovanju ECLA-e u pregovorima o Transatlantskom trgovinskom sporazumu između SAD-a i EU. ECLA je u komunikaciji s Europskom komisijom istu obavijestila o želji za sudjelovanjem u procesu pregovora, kako bi kao predstavnik korporativnih pravnika u EU mogla promicati i štiti interese te profesije, a što je Europska komisija prihvatila.

Nadalje, predsjednik ECLA-e obavijestio je sudionike Skupštine o pismu koje su ECLA i Association of Corporate Counsel uputile predsjedniku Suda Europske Unije. U navedenom pismu, udruge su upozorile predsjednika Suda na nejednak tretman odvjetnika i korporativnih pravnika u smislu prava na zastupanje pred Sudom. Zatraženo je da Sud omogući korporativnim pravnicima prava zastupanje svojih poslodavaca, a osobito ako ovlaštenje za zastupanje već postoji u nacionalnom pravu države članice /cijeli tekst pisma je u prijevodu na web stranici Udruge: <http://www.udruga-korporativnih-pravnika.hr/index.html/>.

Na Okruglom stolu održanom u sklopu Skupštine, korporativni pravnici iz svake europske zemlje koja je bila prisutna, informirali su ostale sudionike Skupštine o novostima koje se događaju u njihovim zemljama, a od interesa su za korporativne pravnike. Osobito je bilo zanimljivo čuti da su u Norveškoj korporativni pravnici uspjeli zadržati status jednak odvjetnicima, iako su postojale tendencije da se njihove ovlasti ograniče, prilikom čega se koristio argument da su korporativni pravnici u zavisnom odnosu s poslodavcem. Usprkos navedenom, korporativni pravnici izborili su se za svoj položaj. Također, zanimljive vijesti došle su iz Njemačke, u kojoj korporativni pravnici mogu paralelno biti zaposleni kao korporativni pravnici i raditi kao odvjetnici za stranke. Problem nezavisnosti korporativnih pravnika riješen je na način da se u ugovore o radu implementiraju odredbe kojima poslodavac jamči korporativnom pravniku pravo na nezavisno djelovanje, ili o istom poslodavac daje posebnu izjavu. Predstavnica Engleske i Walesa navela je da su u tim državama korporativni pravnici članovi iste komore kao i odvjetnici, a da su samo određene pravne aktivnosti zadržane isključivo za odvjetnike.

Zajednički zaključak svih sudionika bio je da je suradnja i komunikacija korporativnih pravnika u Europi najbolji način za promicanje zajedničkih interesa i unapređenje profesije korporativnih pravnika.

Pripremila: Ivana Gabrić, dipl.iur., Končar - Energetika i usluge, d.o.o.

3. Što sam, tamo gdje sam?

U Republici Hrvatskoj je prije tri godine započelo uspostavljanje Hrvatskog kvalifikacijskog okvira (*engl. Croatian Qualifications Framework, CROQF*) (u daljnjem tekstu: HKO) koji je povezan s Europskim kvalifikacijskim okvirom (u daljnjem tekstu: EQF) i Kvalifikacijskim okvirom Europskog prostora visokog obrazovanja (u daljnjem tekstu: QF-EHEA) i posredno s nacionalnim kvalifikacijskim sustavima drugih zemalja i to temeljem Zakona o hrvatskom kvalifikacijskom okviru (NN 22/13).

Zakon definira HKO kao instrument uređenja sustava kvalifikacija u Republici Hrvatskoj koji osigurava jasnoću, pristupanje stjecanju, utemeljeno stjecanje, prohodnost i kvalitetu kvalifikacija, kao i povezivanje razina kvalifikacija u Republici Hrvatskoj s razinama kvalifikacija EQF-a i QF-EHEA te posredno s razinama kvalifikacija kvalifikacijskih okvira u drugim zemljama.

Zakonom o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija (NN 82/15), koji je stupio na snagu 01.08.2015. godine, u pravni poredak Republike Hrvatske prenesena je Direktiva 2005/36/EZ Europskog parlamenta i vijeća od 07. rujna 2005. o priznavanju stručnih kvalifikacija kako je zadnje izmijenjena i dopunjena Direktivom 2013/55/EZ Europskog parlamenta i vijeća od 20. studenog 2013. o izmjeni Direktive o priznavanju stručnih kvalifikacija.

Kroz povijest ljudi već dugo promišljaju pojam „profesije“. Radi jasnijeg određenja profesije, potrebno je definirati pojam zanimanje. Nacionalna klasifikacija zanimanja (NKZ) definira zanimanje kao skup poslova i radnih zadaća (radnog mjesta) koji su svojim sadržajem i vrstom organizacijski i tehnološki toliko srodni i međusobno povezani da ih obavlja jedan izvršitelj koji posjeduje odgovarajuća znanja, sposobnosti i vještine. U državnoj statistici zanimanje podrazumijeva posao (radno mjesto) što ga obavlja osoba radi stjecanja sredstava za život.

Strukovne definicije određuju profesiju kao discipliniranu skupinu pojedinaca koji se pridržavaju etičkih standarda i koji su prihvaćeni od strane javnosti kao posjednici posebnih znanja i vještina od priznatog obrazovnog tijela, a koja su proizašla iz istraživanja, obrazovanja i obuke na visokoj razini i koji su spremni primijeniti svoja znanja i vještine u interesu drugih. U ovakvoj definiciji, naglašava se: a) postojanje i djelovanje po etičkim standardima, b) posjedovanje posebnih znanja i vještina, c) znanstveno utemeljenje i d) djelovanje u društvenu korist.

Prve profesije razvijaju se od 16. stoljeća iz zanimanja za koja je potrebno sveučilišno obrazovanje i od tada postoje tradicionalne profesije koje predstavljaju: svećenstvo, pravo i medicinu, dok se nešto rjeđe spominju i vojna zanimanja. Polazeći od mogućnosti i dostupnosti visokog školovanja u to vrijeme, može se zaključiti kako su predstavnici profesija zapravo postajali po rođenju i temeljem toga uživali visoki društveni status, a ne zahvaljujući primjeni svojeg posebnog znanja i vještina. Upravo iz tih vremena proizlazi ekskluzivnost pripadanja nekoj profesiji i nastojanje da se postavi niz uvjeta kako bi se ograničio pristup, te pripadnici profesija odvojili iz mase i na taj način osigurala moć i privilegije. Razvitkom društva, a posebice u 19. i 20. stoljeću razvitkom tehnologije, priznate su nove profesije: arhitektura, inženjerstvo i računovodstvo. Trenutno stanje obilježava čitav niz zanimanja koja pretendiraju postati profesijama (npr. učiteljstvo, sestrinstvo, bibliotekarstvo, socijalni rad...), dok s druge strane, nekim od tradicionalnih profesija ozbiljno se u javnosti preispituje status i

to posebice sa stanovišta etike rada. Od svojih prvih pojavljivanja, profesije su predstavljale elitu i intelektualni razvojni potencijal društva. Današnji status profesija ovisan je o lokalnoj sredini koja se promatra.

Međutim, ne mogu sva zanimanja biti profesije. Zanimanja imaju težnju prema rutini, i kroz rutinu se dolazi do povećanja kvalitete rada. Profesije, za razliku od zanimanja, u svom radu se ne koriste rutinom, jer rutina znači početak degradacije profesije odnosno deprofesionalizaciju. Profesionalna zanimanja, imaju osnove u teoretskim znanjima, gdje svakodnevni rad nije rutina nego rješavanje problema uz pomoć primjene teorije.

Po nekim teoretičarima postoji pet faza profesionalizacije nekog zanimanja:

- obavljanje određenog zanimanja u punom radnom vremenu,
- među prvim fazama se nalazi obrazovanje,
- osnivanje profesionalnih udruga,
- zakonska zaštita monopola na uporabu određenih vještina i pružanje usluga, koja ujedno predstavlja osnovni cilj u slučaju kada kompetencije nisu jasno razgraničene od drugih zanimanja. U tu svrhu služe licence, certifikati i ovlaštenja za obavljanje poslova i
- razrada i usvajanje formalnog etičkog kodeksa.

Znanstveno-istraživački pristup daje odgovore i određuje temeljne karakteristike koje bi zanimanje trebalo posjedovati kako bi doseglo status profesije:

1. najmanje tri godine akademskog obrazovanja,
2. doživotno obrazovanje i
3. postojanje profesionalne udruge.

Iskustva Njemačke, Britanije i drugih pokazuju kako je profesionalizacija uvijek vezana uz državni intervencionizam. To je vidljivo i tijekom procesa profesionalizacije odvjetništva. Odvjetnička profesija se, gotovo posvuda u svijetu, temelji na nekoj vrsti implicitnog „pakta/dogovora“, koji je sklopljen s javnim vlastima pa čak i s čitavim društvom. Društvo povjeravajući odvjetničkoj profesiji poseban zadatak u službi pravne države i pri tome joj dodjeljuje posebne povlastice, a to su prije svega samoreguliranje profesije u svim organizacijskim oblicima u kojima se ta služba obavlja, te pravo odvjetničke profesionalne organizacije na odlučivanje o stjecanju i prestanku prava na obavljanje odvjetništva te na odlučivanje o odvjetničkoj nagradi.

U Republici Hrvatskoj profesionalizacija je također vezana uz državni intervencionizam, što je između ostalog razvidno i na razlici između komora i udruga. Komora je kompaktna, strukturirana, zakonom osnovana, jedinstvena i samostalna strukovna organizacija, koja štiti njene pripadnike i garantira kvalitetu rada prema korisnicima usluga.

Jedna od bitnih razlika između komore i udruge se nalazi u načinu osnivanja. Komore se osnivaju zakonom kojim se uređuje predmetna djelatnost. Ujedno se uvjetuje pripadnost predmetnoj komori kao uvjet za obavljanje te djelatnosti. Za svaku djelatnost može postojati samo jedna komora u jednoj državi. Na komoru se prenose stegovne mjere prema pripadnicima komore i na taj se način profesionalizira djelatnost, jer o radu profesionalaca sude samo pripadnici iste profesije. Za razliku, udruge se mogu osnovati u neograničenom broju, i njihov rad ne propisuje zakon o pripadnoj djelatnosti. Navedeno ostavlja širok operativni prostor i smanjuje profesionalnu kontrolu nad radom pripadnika udruge. O radu pripadnika jedne udruge, može suditi pripadnik neke druge udruge. Navedeno implicira nesigurnost pripadnika udruge, ali i nesigurnost korisnika usluga, jer kriteriji rada i ocjene tog rada ne mora biti ujednačen između raznih udruga.

Na hrvatskoj post tranzicijskoj pravnoj sceni opterećenoj hipotekom političkog lobiranja interesnih skupina bez sustavne društvene procjene utjecaja takvog lobiranja na društvo u cjelini, na kojoj se sporovi sve više rješavaju intervencijom Ustavnog suda, praksa nam ukazuje da se stalno moramo vraćati na temeljna pravna pitanja.

Na razini Udruge nameće se temeljno pravno pitanje: što Udruga korporativnih pravnika radi, što čini djelokrug njezina rada i s kojim ciljem je osnovana?

Dok se na razini pravnika zaposlenog u trgovačkom društvu nameće temeljno pravno pitanje: zašto pravnik zaposlen u trgovačkom društvu, koji ima isti ishod učenja (vrstu i stupanj obrazovanja) i istu cjelovitu kvalifikaciju kao odvjetnik ili javni bilježnik (uključujući položeni

pravosudni ispit), nema u Republici Hrvatskoj priznati standard zanimanja pa time ni status regulirane profesije? U trenutku kad je u Republici Hrvatskoj pravnicima zaposlenima u trgovačkim društvima u zemljama članicama Europske unije priznat status regulirane profesije, ako je ona regulirana njihovim nacionalnim zakonodavstvom, problem postaje ne samo očiti, već i apsurdniji?

U Statutu Udruge korporativnih pravnika piše da je osnovana (2007.) radi zakonske regulacije profesije korporativnih pravnika te da je njena djelatnost između ostalog iniciranje donošenja zakona radi usklađenja postojeće zakonske regulative s pravom Europske unije.

U proteklih više od osam godina djelovanja Udruge korporativnih pravnika, empirijski smo spoznali da profesionalizacija, odnosno uvrštavanje poslova pravnika trgovačkih društava u reguliranu profesiju uvjetovana, državnim intervencionizmom, odnosno da je za isto potrebna zakonodavna inicijativa.

Navedeno kako smo vidjeli potvrđuje i povijest, a historia est magistra vitae, kao i istraživanja provedena u području znanosti te institucija Europske unije (Europska komisija) kad nas upućuje na priznanje na nacionalnoj razini.

Dakle, što sam, tamo gdje sam? U svojstvu diplomiranog pravnika/magistar prava s položenim pravosudnim ispitom zaposlen sam u trgovačkom društvu registriranom u Republici Hrvatskoj i sredstva za život stječem od nesamostalnog rada, isto kao i odvjetnici koji rade u odvjetničkom društvu, a nisu članovi odvjetničkog društva. Sukladno pozitivnim propisima imam kompetencije i ispunjavam uvjete za uspješno obavljanje poslova diplomiranog pravnika/magistra prava u trgovačkom društvu. U cilju obavljanja standarda zanimanja – pravnik u trgovačkom društvu/korporacijski pravnik/in-house lawyer, koji standard u Republici Hrvatskoj podrazumijeva i zastupanje trgovačkog društva/poslodavca u parnicama o imovinsko-pravnim zahtjevima u kojima vrijednost predmeta spora prelazi 50.000,00 kuna (članak 91. ZPP-a) i podnošenje revizije u ime poslodavca (članak 91.a stavak 2. i 3. ZPP-a), imam položen pravosudni ispit. Diploma pravnog fakulteta Republike Hrvatske i svjedodžba o položenom pravosudnom ispitu u Republici Hrvatskoj kao javne isprave, izdane sukladno pozitivnim propisima Republike Hrvatske, vjerodostojni su i zakonski relevantan dokaz ispunjavanja uvjeta za utvrđivanje standarda zanimanja, odnosno za profesionalizaciju mog zanimanja koji se nalaze na mojoj strani. Međutim, još sam uvijek u postupku profesionalizacije svog zanimanja, točnije na početku tog procesa, jer politička snaga pravnika u trgovačkim društvima nije dostatna za lobiranje zakonodavne inicijative, odnosno formaliziranje već postojećeg i faktičnog standarda zanimanja – pravnik u trgovačkom društvu/korporacijski pravnik/in-house lawyer.

Javnim vlastima, osim deklaratorno i stvarno, gospodarstvo treba postati važno i značajno, kako bi uvidjeli da i pravnici u trgovačkim društvima imaju poseban zadatak u ostvarivanju temeljnih postavki pravne države. Pravnici od javne vlasti za to ne traže nikakve povlastice, je oni svoj posao ostvaruju kao nesamostalni rad. Međutim, pravnici u trgovačkim društvima ipak imaju potrebu za ostvarivanjem temeljnih ljudskih prava i sloboda, a koja se sastoji u tome da se ispunjavanje uvjeta određenom standarda zanimanja ne tretira na različiti diskriminirajući način, već na isti način za sve građane iste države. To se može ostvariti putem priznanja standarda zanimanja i priznanja regulirane profesije i pravnicima s položenim pravosudnim ispitom zaposlenim u trgovačkim društvima u Republici Hrvatskoj.

Jesu li Zakon o hrvatskom kvalifikacijskom okviru i Pravilnik o registru Hrvatskog kvalifikacijskog okvira (NN 62/14), svjetlo na kraju tunela?

Zaključak:

Osim imanja cjelovite kvalifikacije koja pravnicima omogućava pristupanje tržištu rada u trgovačkim društvima, postati svjestan onoga što jesi i aktivno djelovanje temeljni su preduvjeti iskoraka i kvantnog skoka u priznati standard zanimanja i reguliranu profesiju.

Pripremila: Gordana Štanfel, dipl.iur., Končar - Elektroindustrija, d.d.

4. Novi trendovi u rješavanju potrošačkih sporova

Dana 02. ožujka 2016.g., povodom Svjetskog dana zaštite prava potrošača, u organizaciji Ministarstva gospodarstva i Europskog potrošačkog centra Hrvatska, i suradnju Hrvatske gospodarske komore i Hrvatske obrtničke komore, održana je konferencija „**Novi trendovi u rješavanju potrošačkih sporova**“.

Uvodne govore, kojima je prednost alternativnih načina rješavanja sporova bio zajednički nazivnik, održali su

1. Željko Pravdić, pomoćnik ministra gospodarstva

Posebno istaknuvši važnost koju u Ministarstvu pridaju politici zaštite potrošača, a kojoj je cilj osigurati pravilno provođenje tržišnih transakcija jamčenjem prava potrošača u odnosu na trgovce, pružiti dodatnu zaštitu, poticanje konkurentnosti, osvrnuo se i na online trgovinu. Procjenjuje se da će u 2016.g. biti 1,3 mlrd kupaca online, pa je sigurnost on line transakcija prioritet. S tim u vezi istaknuo je da u saborsku proceduru ulazi već pripremljeni Zakon o alternativnom rješavanju sporova, koji će uvelike pridonijeti opisanim ciljevima.

2. Maria-Luisa Janschek, zamjenica voditelja Odjela za financijske usluge; europska Komisija

Gđa. Janschek najveću je pažnju u svom izlaganju posvetila sadržaju Direktive ADR/ODR (Alternative and Online Dispute Resolution), te obvezama koje iz iste proizlaze. Naime, u istoj su opisane procedure rješavanje sporova van (prije) sudskog postupka, što je praksa pokazala, općenito, lakšim, bržim i manje skupim. Isto tako, u okviru ODR regulative, Europska komisija je osnovala ODR Platformu, što je web platforma koja je specijalno dizajnirana za pomoć on-line kupcima. Od 15.02.2016.g. svaki potrošač u EU ima pristup Platformi, pa tako i hrvatski potrošači.

3. Emma Culi, direktorica sektora za trgovinu, HGK

U svom izlaganju, gđa. Culi, istaknula je HGK kao važnog nositelja ideje alternativnih načina rješavanja sporova, i to kroz dva tijela: Suda časti i Centra za mirenje, koji djeluju unutar HGK. Čak 90 % prijava odnosi se na potrošačke sporove, od 365 zaprimljenih tijekom 2014. i 2015.g.

4. Mirela Lekić, zamjenica glavne tajnice HOK-a

Kao i HGK, i HOK na pitanju alternativnih načina rješavanja sporova djeluje kroz Sud časti i Centar za mirenje. Govoreći o dobrim iskustvima pri pružanju pomoći obrtnicima prilikom poslovanja obrta, ovim načinom razvijaju se poslovni odnosi, dobri poslovni običaji i poslovni moral. Objašnjena je i razlika u postupcima pred ova dva tijela.

Moderatorica Konferencije je ponovila kako Hrvatska još nije ispunila obvezu donošenja Zakona o alternativnom rješavanju sporova, ali se nada da će saborska procedura proći brzo, te posebno istaknula kako Hrvatska već imaiskusne i uspješne miritelje, a broj educiranih miritelja svakodnevno raste. Nastavno tome, održane su i dvije panel rasprave gdje su sudionici iznosili svoja iskustva u provedbi takvog načina rješavanja sporova i svi redom isticali pozitivne strane istoga.

Budućnost potrošačkog pokreta u RH je **sigurna uz** organizacije zaštite potrošača kojima je cilj organizirati društvo u kojem su ljudima dostupne sve informacije te imaju pravo, kao informirani građani, na samostalan izbor roba i usluga u kojem su prava potrošača zajamčena zakonom čije provođenje garantiraju institucije sustava.

Pripremila, Tihana Ožvačić, dipl.iur., HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o., Elektra Križ

5. Zaštita intelektualnog vlasništva – okrugli stol

Znanstveno vijeće za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, na području znanstvene obrade društvenih aktualnosti u nas, na poticaj Sveučilišta u Zagrebu, organiziralo je, okrugli stol na temu – Zaštita intelektualnog vlasništva. Okrugli stol održan je 18. ožujka 2016. u velikoj dvorani Palače Akademije, u sklopu nakladničkog niza Modernizacija prava. Motiv organiziranja okruglog stola je značaj intelektualnog vlasništva za gospodarski, znanstveni i tehnološki razvoj kao i izloženost europskim mehanizmima zaštite prava intelektualnog vlasništva nakon ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju. Raspravu je otvorio akademik Jakša Barbić riječima: znanje je temelj svake nacije i nacionalnog identiteta, od osobite je važnosti za izlazak iz krize i razvoj Hrvatske kroz opredmečivanje znanja u intelektualnom vlasništvu.

Akademik Velimir Neidhardt skrenuo je pažnju na činjenicu da se osim propisima o intelektualnom vlasništvu, intelektualno vlasništvo propisuju i drugim propisima te iznio primjer iz područja arhitekture, odnosno Zakona o gradnji i Zakona o javnoj nabavi, za koje smatra da nisu u funkciji intelektualnog projektiranja i zaštite arhitektonskog djela kao autorskog djela, a što će biti teško regresirati u civilno pravo. Nastavno na te navode akademik Branko Kincl je istaknuo kako je projektantski nadzor ukinut i da se treba zalagati za zaštitu autorstva arhitektonskog djela kao cjeline, a ne za zaštitu oblička, jer je arhitektura oblik s unutrašnjim sadržajem.

Akademik Leo Budin govorio je o ulozi tehnike i zaštiti intelektualnog vlasništva u istraživačkom inovacijskom ekosustavu i to od otkrića, preko izuma, razvoja, proizvoda i usluga, marketinga, tržišta do dobiti kao ključnog elementa održive proizvodnje. Naglasio je kako su u tom procesu ključni čimbenici regulativa, obrazovanje, istraživanje i poduzetništvo. S tim u svezi napomenuo je kako je Fakultet elektronike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu u prosincu 2015. usvojio Pravilnik o upravljanju intelektualnim vlasništvom, koji je prezentirao prof. dr. sc. Ivan Petrović.

Akademik Zoran Juranić dao je pozitivnu ocjenu zaštiti autorskih prava na području glazbenih djela, odnosno smatra da je dosta napravljeno i u zakonodavstvu i u provedbi. Hrvatsko društvo skladatelja (autora, skladatelja, tekstopisaca) (HDS) ima oko 300 članova i više od 9.000 pridruženih članova te više od 2 milijuna inozemnih autora i oko 43.000 korisnika, kojima je na usluzi njihova stručna Služba zaštite autorskih muzičkih prava (ZAMP). Otvoreno pitanje je glazba dostupna na internetskim stranicama, gdje još uvijek vladaju principi sveopće demokratizacije. Francuska je primjer zemlje koja od 2010. i na tom području počinje uvoditi pravila ponašanja po sistemu tzv. „trostrukog upozorenja“ korisnika, a nakon trećeg upozorenja korisnik se isključuje.

Akademik Vitomir Šunjić naglasio je da je patentabilni izum viša razina inovativnosti od znanstvenog rada. Na primjeru azitromicina (Sumamed®) antibiotika koji je razvio tim hrvatskih farmaceutskih stručnjaka iz tvornice lijekova Pliva pokazao je kako mala promjeni u strukturi azitromicina ima vrlo učinkovito djelovanje. Međutim, prikazao je i dugotrajan postupak istraživanja i ispitivanja i to od toksikoloških ispitivanja do ispitivanja djelovanja na ljudsko zdravlje. Osim što su postupci stavljanja lijeka na tržište dugotrajni, oni su i vrlo skupi. Tek nakon znatnih ulaganja slijedi valorizacija u razlici između troškova proizvodnje i prihoda ostvarenih od prodaje (trošak proizvodnje od 30 \$ za 1 kg azitromicina, ostvaruje cijenu 1 tablete od 500 mg u ljekarni od 20,00 kn).

Prof.dr.sc. Miljko Šimpraga, dr.vet., prorektor za inovacije, transfer tehnologije i komunikacije Sveučilišta u Zagrebu upoznao je nazočne s akademskim poduzetništvom Sveučilišta u Zagrebu od Pravilnika o intelektualnom vlasništvu, Strategije intelektualnog vlasništva, Uputa za prijavu intelektualnog vlasništva preko Centra za istraživanje, razvoj i

transfer tehnologije, Sveučilišne inovacijske mreže i BICRO BIOcentra d.o.o. inkubacijskog centra za bio-znanosti smještenog pri znanstveno-učilišnom kampusu Borongaj (mogući zakup laboratorija) do osnivanja spin off društava i to po modelu 20% učešća Sveučilište i 80% fakulteti, jer za sada još nema primjera učešća gospodarskih subjekata u tim spin off društvima.

Prof.dr.sc. Igor Gliha iznio je mišljenje kako temeljni problem vezan za intelektualno vlasništvo nije kvaliteta legislativnih rješenja, već provedba zakona, na koji način je otvorio pitanje funkcioniranja društva u cjelini, ali i pitanje temeljne pristojnosti.

Doc.dr.sc. Romana Matanovac Vučković dipl.iur. upozнала je nazočne da Sveučilište u Zagrebu počinje izvoditi poslijediplomski interdisciplinarni specijalistički studij Intelektualno vlasništvo. Studij se izvodi kao dvosemestralni, s time da studenti ne-pravnici kao prvi moraju položiti ispit iz kolegija Temelji privatnog i procesnog prava (kao uvod u građansko, trgovačko i upravno pravo), koji je razlikovni kolegij i tretira se kao pripremni predmet koji omogućava daljnje praćenje studija. Obvezni predmeti prvog semestra su Autorsko pravo (4 ECTS), Pravna zaštita izuma (4 ECTS), Pravo žiga, industrijskog dizajna i drugih oznaka razlikovanja (5 ECTS) i Upravljanje intelektualnim vlasništvom (3 ECTS). Drugi semestar ima 13 izbornih predmeta od kojih student izabire pet do šest predmeta. Optimalan broj studenata je 30, a maksimalan 40.

Odvjetnik Mladen Vukmir istaknuo je kako se u uvjetima redefiniranja suverenosti i uspostave jedinstvenog europskog tržišta te digitalizacije tržišta proizvoda i usluga javlja potreba nadomještanja autorskog prava i patenta novim institutima pa s tim u svezi najavljuje i poziva na kongres u organizaciji European Communities Trade Mark Association (ECTE) koji će se održati od 22. do 25. lipnja 2016. u Dubrovniku. Napomenuo je kako se uz potrebu nadomještanje autorskog prava i patenta javljaju i razvijaju razni elementi definicije pa i redefinicija pojma inovacija. Jedna od njih određuje inovaciju kao promjenu koja čini razliku svakog društvenog konteksta u kojem tržišni korisnici mijenjaju stavove.

Umjesto zaključka:

Vlasništvo ne trpi sintagmu, bilo da se radi o društvenom, državnom, intelektualnom ili bilo kakvom drugom tagmemu. Vlasništvo je naprosto institut kakvim ga poznaje rimsko pravo, a suvremeno društvo zahtjeva, uz postojeće, i kreaciju novih pravnih instituta vezanih uz prava proizašlih iz intelektualnih tvorevina ili bolje rečeno intelektualnih nadogradnji.

Pripremila: Gordana Štanfel, dipl.iur., Končar - Elektroindustrija, d.d.

**Pozivamo Vas da se aktivirate!
Pišite nam, predlažite, dopunjavajte
Vaš i naš Newsletter – kao i web stranicu.**

U Zagrebu, travanj 2016. godine

Udruga korporativnih pravnika
www.udruga-korporativnih-pravnika.hr